

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 53/2026-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenia domových samospráv, o.z.**, Rovniankova 14, Bratislava, zastúpeného Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Svk/25/2023 z 27. júna 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 16. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 2, čl. 44, čl. 45 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 37, čl. 41 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), ako aj podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 5Svk/25/2023 z 27. júna 2024 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný úrad Námestovo, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) vydal rozhodnutie č. OU-NO-OSZP-2020/007518 z 28. mája 2020 (ďalej len „rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu“), ktorým rozhodol, že navrhovaná činnosť „*Betonáreň*“ sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“). Predmetným rozhodnutím boli zároveň uložené taxatívne opatrenia, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyvy na životné prostredie a bolo potrebné

ich rešpektovať a dodržať. Na základe odvolania sťažovateľa Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, referát starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „odvolací správny orgán“) rozhodnutím č. OU-ZA-OOP3-2020/031655-003 z 1. októbra 2020 (ďalej len „rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu“) potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, keď sa plne stotožnil s posúdením navrhovanej činnosti, pričom v konaní prvostupňového správneho orgánu nezistil také porušenie hmotného alebo procesného práva, pre ktoré by bolo potrebné odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť.

3. Sťažovateľ sa následne správnu žalobou domáhal zrušenia rozhodnutí prvostupňového aj odvolacieho správneho orgánu a vrátenia veci na ďalšie konanie. O správnej žalobe rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „správny súd“) rozsudkom sp. zn. 30S/172/2020 z 20. februára 2023 (ďalej len „rozsudok správneho súdu“), ktorým správnu žalobu zamietol. Správny súd v rámci právneho posúdenia viackrát poznamenal, že námietky sťažovateľa sú nekonkrétne, všeobecné a sú prejavom nesúhlasu s postupom prvostupňového správneho orgánu. Že zo strany sťažovateľa ide o účelové konanie, ktorého cieľom nie je poukazať na negatívne vplyvy na životné prostredie, ale že ide čisto o jeho osobný zámer, že chyba akýkoľvek verejný záujem. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku o nedostatočnosti odôvodnení rozhodnutí správnych orgánov. Za nedôvodné vyhodnotil námietky týkajúce sa aplikácie ustanovení zákona EIA a nezaslania mu dokladov zo spisu. Tiež poukázal na to, že navrhovateľovi boli jednoznačne určené podmienky, ktoré je povinný rešpektovať pri spracovaní ďalšieho stupňa dokumentácie stavby a v ďalšom procese konania o povolení činnosti podľa osobitných predpisov a tieto podmienky sú jasne definované. K námietke nemožnosti sťažovateľa zúčastniť sa konzultácií počas celého procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle § 63 zákona EIA poukázal na to, že tieto konzultácie sú v dispozícii konajúceho správneho orgánu, ktorý v konkrétnom prípade na základe voľnej úvahy zväži vhodnosť ich vykonania, nie je to povinnosť vyplývajúca zo zákona EIA.

4. Proti rozsudku správneho súdu sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť [z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku]. O nej bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom tak, že ju najvyšší správny súd (podľa § 461 Správneho súdneho poriadku) ako nedôvodnú zamietol. Rovnako nepriznal účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti popísal priebeh konaní pred správnymi súdmi, uviedol úvahy na tému významu občianskeho aktivizmu v oblasti životného prostredia (konkrétne zainteresovanej verejnosti) a jeho prínosu pre spoločnosť, ako aj svoje presvedčenie o zaujatosti politickej reprezentácie proti nemu, ktorá sa prejavuje aj v činnosti správnych orgánov a súdov.

6. Porušenie ústavy, dohovoru a charty správnymi súdmi vidí v tom, že s ním nebolo zaobchádzané ako so subjektom zainteresovanej verejnosti, keď jeho podania sú správnymi súdmi vyhodnotené ako všeobecné a nezrozumiteľné. Namietka, že správne súdy s ním nekonali ako so zainteresovanou verejnosťou a jeho správnu žalobu posudzovali ako žalobu právnickej osoby, čo považuje za diskriminačné. Tiež namietka nesprávne vyhodnotenie skutkového stavu a napadnutý rozsudok považuje za nezrozumiteľný.

7. Napokon taktiež namieta spôsob, akým sa najvyšší správny súd vysporiadal s jeho návrhom na polozenie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v tvrdenom porušení označených práv podľa ústavy, charty a dohovoru v konaní vedenom pred správnymi orgánmi a správnymi súdmi, pričom za subjekt porušujúci dané práva sťažovateľ označil v petite svojej ústavnej sťažnosti výlučne najvyšší správny súd, ktorý prostredníctvom napadnutého rozsudku zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa.

9. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že ani v posudzovanom prípade nemohol ponechať bez povšimnutia, že ústavná sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo jasne vyvodiť, ako mal napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu poškodiť sťažovateľa na ním označených právach, pretože absentujú ústavnoprávna argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislosti vo väzbe na konkrétne skutkové a právne okolnosti v posudzovanej správnej veci. Sťažnostná argumentácia pôsobí ako šablóna či formulár, ktorý je možné jednoducho a bez akejkoľvek námahy „prekopírovať“ do v poradí ďalšej ústavnej sťažnosti (ktorých sťažovateľ ústavnému súdu už doteraz predložil značný počet). Takéto odôvodnenie ústavnej sťažnosti na porušenie základných práv rozhodnutím najvyššieho správneho súdu nemožno zo strany ústavného súdu vyhodnotiť inak ako nedostatočné a tiež aj ako zjavne bezúspešné uplatňovanie práva zo strany sťažovateľa. Ústavný súd stabilne judikuje, že ústavná sťažnosť na porušenie základných práv nemôže byť naformulovaná nedostatočne a neurčito a vytvárať tak priestor na dohady a dedukcie (obdobne I. ÚS 223/2025).

10. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je nekoncentrovaným uplatňovaním neadresných námietok vo vzťahu k rozhodnutiam orgánov verejnej správy a správnych súdov. Sťažovateľ zdôrazňuje, že správne súdy označovali jeho podania za nekonkrétne a nezrozumiteľné, čím mu odopreli prístup k spravodlivosti, keď rozhodovali o otázkach, ktoré nenamietal, a nezaoberali sa tým, čo namietol. K tomu však treba uviesť, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuvádza, ktoré konkrétne otázky mali zostať správnymi súdmi opomenuté a na ktoré nedostal odpovede tak, aby to viedlo, či už k porušeniu verejného záujmu na ochrane životného prostredia, alebo jeho ústavných práv.

11. Zároveň vo vzťahu k sťažovateľom vznesenej námietke o nesprávnom vyhodnotení skutkového stavu najvyšším správnym súdom ústavný súd dáva do pozornosti, že úlohou správneho súdnictva nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať, či pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali rozhodné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (IV. ÚS 453/2025).

12. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu dospel k záveru, že neobstojí tvrdenie sťažovateľa o jeho nezrozumiteľnosti či arbitrárnosti, alebo nedostatku odôvodnenia. Bez potreby opakovania či parafrázovania svojich právnych záverov uvádza, že najvyšší správny súd po identifikovaní relevantných sťažnostných námietok sa s nimi dostatočne vysporiadal. Za nedôvodnú ústavný súd vyhodnotil nosnú námietku sťažovateľa o jeho

diskriminácii z dôvodu, že správne súdy o jeho žalobe konali ako o žalobe právnickej osoby, a nie ako o žalobe zainteresovanej verejnosti, a preto nesprávne skúmali porušenie jeho subjektívnych práv, no nie práv zainteresovanej verejnosti. Podľa ústavného súdu sa správny súd a následne najvyšší správny súd zaoberali správnu žalobou sťažovateľa v rozsahu, v ktorom bolo možné identifikovať jeho námietky. Aj správna žaloba zainteresovanej verejnosti je rovnocenná s akoukoľvek inou správnu žalobou a nie je dôvod k nej pristupovať inak. Podľa § 178 ods. 3 Správneho súdneho poriadku zainteresovaná verejnosť je oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Predovšetkým však z ústavnej sťažnosti nemožno identifikovať, v čom mal byť či už rozhodnutím správnych orgánov, alebo správnych súdov porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.

13. Všeobecný súd zároveň nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkmi konania (IV. ÚS 316/2025). Rozsah reakcie súdu na konkrétne námietky účastníka konania je, čo sa týka šírky odôvodnenia, vždy spätý s otázkou hľadania miery. Spravidla postačuje, ak sú vysporiadané aspoň základné námietky, prípadne možno akceptovať aj odpovede implicitné. Prihliadnuc na prirodzenú racionalitu postupu súdov, ako aj správnych orgánov pri tvorbe rozhodnutí, je takýto postup vhodný najmä pri veľmi obsiahlych podaniach, čo je aj prípad sťažovateľa.

14. Napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom správneho súdu a rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali. Ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší správny súd poskytol sťažovateľovi jasné, zrozumiteľné a výstižné odôvodnenie (a to aj s odkazom na svoju predchádzajúcu judikatúru v obdobných veciach), pričom reflektuje na ťažiskové skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o jeho kasačnej sťažnosti. Rozsah odôvodnenia rozhodnutí správneho súdu a najvyššieho správneho súdu preto nijako nevybočil z mantinelov práva na spravodlivý proces. V prípade sťažovateľa teda nemožno považovať závery napadnutého rozsudku za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

15. Najvyšší správny súd sa dostatočne zaoberal aj návrhom sťažovateľa na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru. V bode 45 napadnutého rozsudku poukázal na to, že sťažovateľom navrhované otázky boli nekonkrétne, že sťažovateľ ani nevysvetlil, ktoré normy európskeho práva majú byť objasnené a aplikované v danej veci. Zároveň v bode 46 vo vzťahu k jednotlivým navrhovaným otázkam samostatne uviedol, prečo dospel k záveru o ich nepredložení Súdnemu dvoru. K tomu ústavný súd zároveň dodáva, že aj z judikatúry Súdného dvora vyplýva, že národné súdy vrátane ústavného súdu musia mať mieru slobody pri rozhodovaní, či sa obrátia na Súdny dvor alebo nie, čo osobitne platí pri doktríne *acte clair* (pozri rozsudok z 9. 9. 2015 vo veci Wahl proti X a van Dijk, C-72/14 a C-197/14).

16. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu